

Αριθ. Πρωτ.: 29928

ΑΘΗΝΑ, 30 Μαρτίου 2016

ΟΜΙΛΙΑ

ΖΑΧΑΡΙΑ ΑΘΟΥΣΑΚΗ, ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΣΑΤΕ

ΣΤΗΝ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Κυρίες και Κύριοι συνάδελφοι,

Σήμερα θα ήθελα να σας πω ότι όλα στον κλάδο μας εξελίσσονται θαυμάσια. Δουλειές υπάρχουν, λεφτά υπάρχουν, οι διαδικασίες στη δημοπράτηση και επίβλεψη των έργων είναι άψογες και το μέλλον προδιαγράφεται ευοίωνο.

Αλλά, δυστυχώς, δεν είμαι καλός στα φέματα.

Τα πράγματα βαίνουν από το κακό στο χειρότερο και το μέλλον δείχνει σκοτεινό, οπωσδήποτε αβέβαιο. Το γνωρίζετε όλοι σας, το βιώνουμε εμείς ως διοίκηση του ΣΑΤΕ καθημερινά.

Στο χρόνο ο οποίος μεσολάβησε από την προηγούμενη Γενική Συνέλευσή μας, συνέβησαν πάρα πολλά, απόσταγμα των οποίων ήταν η αγωνία για την επιβίωση των επιχειρήσεών μας.

Κάποια ζητήματα τα αντιμετωπίσαμε επιτυχώς χάρη στην επίμονη πίεση την οποία ασκήσαμε στην πολιτική ηγεσία και στις αρμόδιες υπηρεσίες. Όπως, για παράδειγμα, την εξόφληση των λογαριασμών έργων ως το τέλος του 2015, απορροφώντας ως κι το τελευταίο ευρώ από τις προβλεπόμενες πιστώσεις του ΕΣΠΑ 2007-2013.

Οφείλουμε να αναγνωρίσουμε ότι βιώσαμε την εργώδη προσπάθεια και της πολιτικής ηγεσίας και των υπηρεσιών, κυρίως κατά το τελευταίο τετράμηνο του 2015, για εξόφληση αυτών των λογαριασμών. Και δεν έχουμε λόγο να αμφισβητήσουμε ότι τα σοβαρά προβλήματα δημιουργήθηκαν από την «υπερδέσμευση» του ΕΣΠΑ 2007-2013 τα προηγούμενα χρόνια, τα οποία ξεκίνησαν και, φυσικά, έπρεπε να ολοκληρωθούν, ώστε να αποτραπεί ο κίνδυνος απένταξης τους, κυρίως επιστροφής χρημάτων στα ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα οποία είχαν δαπανηθεί.

Αλλά θα πρέπει να υπενθυμίσουμε ότι τα προβλήματα διογκώθηκαν, έγιναν εξοντωτικά για τις επιχειρήσεις μας, εξαιτίας της μεγάλης καθυστέρησης στην αξιολόγηση από τους θεσμούς και τη νέα συμφωνία, που οδήγησαν ουσιαστικά σε «στάση πληρωμών» την κυβέρνηση κατά τους καλοκαιρινούς μήνες του 2015.

Έχουμε την αίσθηση ότι κι αυτή την περίοδο πάνε να δημιουργηθούν οι ίδιες δυσκολίες, οι οποίες υπήρχαν το περσινό καλοκαίρι και οδήγησαν στις μεγάλες καθυστερήσεις πληρωμών. Και ευλόγως ανησυχούμε, αφού κάποια έργα απειλούνται με διακοπή λόγω αδυναμίας συνέχισής τους από τους εργολήπτες.

Σε υπέρτατο βαθμό μέσα σε αυτά είναι τα μή ολοκληρωθέντα έργα και κατ' ανάγκη συνεχιζόμενα του ΕΣΠΑ 2007-2013 χωρίς τη δυνατότητά τους να ενταχθούν στα προγράμματα του νέου ΕΣΠΑ 2014-2020, που όπως καθομολογείται απαιτούν πόρους της τάξης του 1 δισ.€ προκειμένου να ολοκληρωθούν, που όλους μας προβληματίζει.

Εξάλλου μόλις τις τελευταίες ημέρες, εξοφλούνται λογαριασμοί του Δεκεμβρίου 2015, όπως είναι κάποια έργα Δήμων (ΕΕΤΑΑ ΑΕ) ή του ΟΠΕΚΕΠΕ.

Διαισθανόμαστε πως η κυβέρνηση προσπαθεί να διαχειριστεί εκ νέου μια δύσκολη οικονομική συγκυρία, αλλά - οφείλει και η κυβέρνηση να κατανοήσει - ότι υπό το αρνητικό κλίμα το οποίο θα διαμορφώνεται γενικότερα στην αγορά, οι ελπίδες ανάκαμψης εξανεμίζονται, καθώς δεν υπάρχουν οικονομικές αντοχές στους παραγωγούς έργων και τους προμηθευτές τους.

Κυρίες και Κύριοι συνάδελφοι,

Θα παραμείνω στην γενικότερη οικονομία των έργων με αναφορά στον Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων του 2016.

Πρόσφατα, ο υφυπουργός, αρμόδιος για το ΕΣΠΑ, κ. Χαρίσης, αναφέρθηκε σε πρόγραμμα ύψους 6,75 δισεκατομμυρίων ευρώ, ικανού να καλύψει όλες τις χρηματοδοτικές ανάγκες και για τις εκκρεμότητες του παρελθόντος και για το ξεκίνημα του νέου ΕΣΠΑ 2014-2020. Προφανώς έχει κάνει τους υπολογισμούς του.

Να επισημάνουμε ότι το ΠΔΕ για το 2013 έκλεισε στο ύψος των 6,65 δισεκατομμυρίων ευρώ, του 2014 στα 6,79 δισεκατομμύρια ευρώ και του 2015 στα 6,4 δισεκατομμύρια ευρώ, με τα γνωστά προβλήματα που άρχισε να αντιμετωπίζει ο κλάδος.

Κι επίσης, να υπογραμμίσουμε ότι το ΠΔΕ δεν αφορά μόνο τα υπουργεία τα οποία σχεδιάζουν και υλοποιούν έργα, αλλά το σύνολο της κυβέρνησης, ακόμη και τη Βουλή των Ελλήνων, οπωσδήποτε τα συγχρηματοδοτούμενα έργα και λοιπές δράσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Έχουμε κάνει κι εμείς κάποιους υπολογισμούς, από τους οποίους προκύπτει βάσιμη ανησυχία για το μέλλον σε ότι αφορά τον κλάδο των κατασκευών.

Για παράδειγμα, άγνωστο είναι το ποσό το οποίο θα απαιτηθεί για την ολοκλήρωση των αποκαλούμενων όλων των έργων «γέφυρα», που εμείς τα υπολογίζουμε, κατόπιν δηλώσεων αρμοδίων, στα 4,5 δισ. €.

Επιπροσθέτως, κάποια ποσά έχουν δεσμευτεί για τις νέες δράσεις του ΕΣΠΑ 2014-2020, για τέσσερις από τις οποίες πρόσφατα δημοσιεύθηκαν προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος και για άλλες έπονται, σύμφωνα με τις κυβερνητικές ανακοινώσεις. Δεν αμφισβητεί κανείς ότι κι αυτές συνιστούν σημαντική ένεση χρηματοδότησης ευρύτερα της οικονομίας, αλλά σαφώς δεν αναφέρονται σε κατασκευαστικά έργα.

Είναι φανερό πλέον σε όλους μας ότι λόγω ελλείψεως πιστώσεων, τόσο το αμέσως επόμενο διάστημα, όσο και τα επόμενα χρόνια, δεν θα υπάρξει πρόγραμμα μικρών και μεσαίων κατασκευαστικών έργων, ώστε να καλύψουν το μέγα πλήθος των εργοληπτικών επιχειρήσεων ανά την Ελλάδα, παρά τις προγραμματικές δηλώσεις των κ.κ. Σταθάκη και Δραγασάκη.

Τα δημοπρατούμενα έργα μειώνονται δραστικά και είναι χαρακτηριστικό ότι από τα στοιχεία του ΣΑΤΕ προκύπτει ότι:

Ενώ το δίμηνο Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου 2014 δημοπρατήθηκαν 50 έργα προϋπολογισμού 2 εκατομμυρίων ευρώ και άνω έκαστο, το 2015 οι αντίστοιχες δημοπρατήσεις περιορίστηκαν στις 26 και εφέτος μόλις στις 22.

Κι αυτό είναι επόμενο να προκαλεί μεγάλη ανησυχία στον κλάδο, ο οποίος διαπιστώνει ότι μένει χωρίς λεφτά, αλλά και δίχως δουλειά.

Διαπιστώνει, επίσης, ότι ακυρώνεται κάθε ελπίδα για πολλαπλασιαστική θετική επίπτωση στο σύνολο της οικονομίας από την κατασκευή των έργων, προκαλώντας ανησυχία και σε πολλούς άλλους παραγωγικούς κλάδους, βιομηχανικούς, βιοτεχνικούς και εμπόριο, φυσικά και στο πλήθος των απασχολουμένων στον τομέα.

Κατά την άποψή μας το ζήτημα ενός σταθερού, σε αριθμό, διασφαλισμένου από άποψη χρηματοδότησης και γεωγραφικά κατανεμημένου σε όλη τη χώρα προγράμματος μικρών και

μεσαιών έργων τα επόμενα χρόνια, είναι ένα καίριο ζήτημα το οποίο πρέπει να τεθεί σε συζήτηση από την κυβέρνηση με όλους τους φορείς των κατασκευαστικών έργων, επειδή επηρεάζει άμεσα τα φορολογικά έσοδα και τις ασφαλιστικές εισφορές, αλλά κυρίως την ανεργία.

Η χώρα, αλλά και η επιχειρηματικότητα, έχει πια ανάγκη από ένα μεσο-μακροπρόθεσμο πρόγραμμα, αν θέλουμε να ορθοποδήσει και στη συνέχεια να ακολουθήσει μια αναπτυξιακή πορεία.

Θα υπενθυμίσω ότι οι κατασκευές συμβάλουν άμεσα και έμμεσα στο 22% των φόρων και εισφορών που εισπράττει το κράτος και καταγράφονται στο ΑΕΠ.

Συνοπτικά, για κάθε 1 ευρώ που δαπανάται στον τομέα των κατασκευών, προστίθενται 1,8 ευρώ στο ΑΕΠ, απ' το οποίο 0,4 ευρώ καταλήγουν άμεσα στα ταμεία του κράτους.

Αντίστοιχα, για κάθε 1 εκατ. ευρώ αξίας που παράγουν οι κατασκευές, δημιουργούνται 39 θέσεις εργασίας στην οικονομία, εκ των οποίων 13 αφορούν άμεσα τον κλάδο των κατασκευών.

Τα αναφέρω για να γίνει αντιληπτό ότι, ειδικά στη σημερινή δυσχερέστατη συγκυρία του ασφαλιστικού και των δημόσιων εσόδων, τα έργα, ιδίως τα μικρά και μεσαία, είναι δυνατόν να δώσουν άμεσες απαντήσεις, βάζοντας παράλληλα σε επανεκκίνηση συνολικά την οικονομία.

Κυρίες και Κύριοι συνάδελφοι,

Όλοι έχετε ακούσει για τις βαθιές αλλαγές του θεσμικού πλαισίου που διέπει τον σχεδιασμό, δημοπράτηση και εκτέλεση των δημόσιων έργων. Είναι μια συζήτηση, η οποία κρατά πλέον για πολύ μακρύ διάστημα.

Μια παράμετρο είδαμε τις προηγούμενες εβδομάδες, αυτή που αφορά τις συμβάσεις παραχώρησης και ήρθε σε διαβούλευση υπό μορφή σχεδίου νόμου ενσωμάτωσης της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ και ακολούθησε πρόσφατα το νομοσχέδιο για τις δημόσιες συμβάσεις που αφορά μελέτες, έργα, υπηρεσίες και λοιπά.

Επί του πρώτου ο ΣΑΤΕ έχει υποβάλλει αρμοδίως τις προτάσεις του τις οποίες μπορείτε να τις αναζητήσετε στο σχετικό έγγραφο αναρτημένο στον ιστότοπό μας.

Στις 11.3.2016 τέθηκαν σε ηλεκτρονική δημόσια διαβούλευση τα 237 πρώτα άρθρα του πολυαναμενόμενου νομοσχεδίου για τις δημόσιες συμβάσεις, έργων, μελετών, υπηρεσιών και λοιπά, με το οποίο ενσωματώνονται οι οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ και ρυθμίζονται τα ζητήματα ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων έργων στην Χώρα. Στις 18.3.2016 τέθηκαν σε ηλεκτρονική δημόσια διαβούλευση τα υπόλοιπα 124 άρθρα.

Σύνολο σελίδων νομοσχεδίου 527, χρόνος λήξης της ηλεκτρονικής διαβούλευσης η 28η Μαρτίου 2016. Όπως αντιλαμβάνεστε κανένας οργανισμός δεν δύναται σε τόσο λίγο χρονικό διάστημα να προλάβει να αρθρώσει σοβαρά επιχειρήματα και προτάσεις. Σημειώνω ότι το νομοσχέδιο - τουλάχιστον εξ όσων γνωρίζουμε - ποτέ δεν παραδόθηκε επίσημα, ως είθισται, στους φορείς για να μπορέσουμε να δομήσουμε τις παρατηρήσεις και τα επιχειρήματά μας, τόσο εμείς ως εκπρόσωποι των εργοληπτών όσο και άλλοι φορείς όπως οι εκπρόσωποι των προμηθευτών, των μελετητών, κ.α. Επίσης ποτέ δεν περιελήφθησαν εκπρόσωποι των φορέων της επιχειρηματικότητας είτε στην συγκρότηση της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής του Υπουργείου Ανάπτυξης, είτε στην συγκρότηση των Ο.Ε. του ΥπΥΜΕΔΙ.

Ωστόσο εμείς έχουμε προτάσεις. Εμείς προλάβαμε και εργαστήκαμε πολλές ώρες και συστηματικά, συνδράμοντας τις Ομάδες Εργασίας του ΥπΥΜΕΔΙ. Εμείς καταθέσαμε τεκμηριωμένες παρατηρήσεις και προτάσεις, οι οποίες πριν καν την δημόσια διαβούλευση βρίσκονταν ανηρτημένες στην ιστοσελίδα του Συνδέσμου για να τις κρίνουν τα Μέλη και να μετέχουν στην οριστική διαμόρφωσή τους με ιδέες και προτάσεις στην περαιτέρω εξειδίκευσή τους. Πώς το πετύχαμε αυτό ; Με την

εμπιστοσύνη που μας περιβάλλει το στελεχειακό δυναμικό των υπουργείων επειδή έχουμε καταφέρει να κερδίσουμε την αξιοπιστία των λόγων μας, των πράξεων και των κρίσεών μας. Επειδή δεν στοχεύουμε στην μικροπολιτική και στον κοντόφθαλμο συνδικαλισμό αλλά στην ανάπτυξη του κλάδου μέσα από διαφανείς κανόνες και ξεκάθαρες διαδικασίες. Γι' αυτό, ο ΣΑΤΕ κατάφερε να δημιουργήσει μία "εκ των πραγμάτων" συμμετοχή στην διαμόρφωση της πρότασης της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής προς τους Υπουργούς Υποδομών και Ανάπτυξης, ευρισκόμενοι δηλαδή σε συνεχή επαφή με τα μέλη των ΟΕ του ΥπΥΜΕΔΙ κατά το παρελθόν και ανταλλάσσοντας θέσεις με επιχειρήματα.

Ωστόσο αυτό το νομοσχέδιο που η νομοπαρασκευαστική επιτροπή και οι υπηρεσιακοί παράγοντες των υπουργείων απέστειλαν στους Υπουργούς δεν είναι το ίδιο κείμενο νομοσχεδίου που έχει τεθεί σε διαβούλευση.

Από το κείμενο που έχει τεθεί σε διαβούλευση λείπουν πολλές σημαντικές και απαιτούμενες παρεμβάσεις: οι προτεινόμενες διατάξεις για τις επιμετρήσεις και συγκεκριμένα η πρόβλεψη ότι η τελική επιμέτρηση κατατεθείσα πριν την έκδοση βεβαίωσης περαίωσης είναι νομίμως υποβληθείσα, οι διατάξεις για χρέωση τόκων εάν δεν έχει κληθεί ο ανάδοχος να πληρωθεί, η απόσβεση των δικαιωμάτων του αναδόχου σε σχέση με τον χρόνο διεκδίκησής τους, η ορθή καταγραφή των διατάξεων περί υπεργολαβίας και τρόπος εξόφλησης του υπεργολάβου, οι ορθές προβλέψεις για την δικαστική επίλυση των διαφορών, ενώ καταργείται η δυνατότητα σύναψης συμπληρωματικής σύμβασης με διαζευκτική συνδρομή των προϋποθέσεων απρόβλεπτης περίπτωσης και κατασκευαστικών αναγκών του έργου, - παρόλο που η νέα Οδηγία φιλελευθεροποιεί το καθεστώς - και επαναφέρεται η ισχύουσα ρύθμιση περί σωρευτικής συνδρομής των εν λόγω προϋποθέσεων, η οποία όμως πηγάζει από την παλαιά αυστηρότερη Οδηγία που δεν ισχύει πλέον! Τίθεται δηλαδή ευθέως ζήτημα σύγκρουσης με τις νέες Οδηγίες.

Υπάρχουν όμως μέσα στο νομοσχέδιο όλα τα παράξενα και μη αναμενόμενα άρθρα, μη συμβατά με την εμπειρία ετών στην κατασκευή των δημοσίων έργων. Αυτές οι προωθούμενες διατάξεις πρέπει κατά την άποψή μου, πάση θυσία να αποτραπούν και αναφέρομαι:

Μελέτη - Κατασκευή

Παρά τις έγκαιρες και έντονες παρεμβάσεις του ΣΑΤΕ με επιστολές στις 13.10.2015 και 26.2.2016 με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 93 συντελείται μία άνευ όρων και περιορισμών διεύρυνση της εφαρμογής του συστήματος «μελέτη - κατασκευή». Οι δύο κυριότερες προϋποθέσεις εφαρμογής του υπό το ισχύον καθεστώς, ήτοι πρώτον ο περιορισμός του σε συγκεκριμένες ειδικώς προσδιοριζόμενες κατηγορίες έργων και δεύτερον η προηγούμενη έγκριση της εφαρμογής του με απόφαση του Υπουργού Υ.ΜΕ.ΔΙ. κατόπιν εισήγησης του Συμβουλίου Κατασκευών της Γ.Γ.Δ.Ε., αίρονται με τη νέα ρύθμιση. Η προϋπόθεση που θέτει η παράγραφος 2 του άρθρου 93 δύναται να πληρωθεί σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση δημοπρατούμενου έργου και δεν συνδέεται με τη φύση του δημοπρατούμενου έργου. Επομένως, θεωρητικώς, όλα τα έργα δύνανται να δημοπρατηθούν με το σύστημα «μελέτη - κατασκευή».

Συνάδελφοι, χρειάζεται να συνεχίσω ; Αντιλαμβανόμαστε όλοι τί σημαίνει αυτή η πολιτική επιλογή. Από την μία το δυσβάστακτο κόστος ανάθεσης και εκπόνησης των μελετών για τη συμμετοχή σε διαγωνισμούς με το σύστημα «μελέτη - κατασκευή» και από την άλλη ο μεγάλος βαθμός υποκειμενικής κρίσης, η οποία οδηγεί σε καταστρατηγήσεις της νομοθεσίας και των αρχών της αμεροληψίας και της δίκαιης κρίσης και, συνακολούθως, σε διαβλητά αποτελέσματα θέτει εκτός κλάδου την συντριπτική πλειοψηφία των υγιών εργοληπτικών εταιρειών και πλήττει το δημόσιο συμφέρον με την έλλειψη ανταγωνισμού και ακριβών προσφορών.

Μπορούμε Συνάδελφοι να αντιμετωπίσουμε την κάθε αναθέτουσα αρχή που θα αποφασίζει για την εφαρμογή του συστήματος «μελέτη – κατασκευή» ουσιαστικά κατά το απολύτως δοκούν, εφόσον τα θεσπιζόμενα από τον νόμο δεδομένα είναι γενικά, αόριστα και εφαρμόσιμα σε κάθε έργο;

Μπορούμε Συνάδελφοι να αντιμετωπίσουμε την πρόβλεψη ότι οι τεχνικές προσφορές θα εξετάζονται και θα "βαθμολογούνται" ενώ έχουν ήδη ανοιχθεί οι οικονομικές προσφορές;

Μπορούμε Συνάδελφοι να αντιμετωπίσουμε την πρόβλεψη υποχρέωσης υποβολής μελέτης εφαρμογής στην προσφορά μας, τουλάχιστον στα οικοδομικά έργα;

Για τους λόγους αυτούς θεωρούμε πως είναι απολύτως αναγκαία η διατήρηση σε ισχύ των υφιστάμενων ρυθμίσεων, όσον αφορά τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις εφαρμογής του συστήματος «μελέτη – κατασκευή», οι οποίες, όπως έχει καταδείξει η πράξη, έχουν κατοχυρώσει ένα καθεστώς ασφάλειας δικαίου σχετικά με τις προϋποθέσεις εφαρμογής του εν λόγω συστήματος δημοπράτησης, αλλά με αξιολόγηση σύμφωνα με τις τροποποιητικές προτάσεις μας για εξασφάλιση διαφάνειας και ισοπολιτείας.

Και είμαι σίγουρος ότι σε αυτό θα πρέπει να συμφωνήσει και ο Υπουργός κ. Σπίρτζης. Τουλάχιστον ως Πρόεδρος του ΤΕΕ συμφωνούσε όταν σε εισήγησή του με θέμα: "Διαδικασίες Υλοποίησης Δημοσίων Έργων" το 2010 ανέφερε επί λέξει: *"Οι στρεβλώσεις εφαρμογής του συστήματος μελέτη κατασκευή οδηγούν σε αδιαφάνεια, διαφθορά και υψηλά κοστολόγια. Πρέπει να καθοριστούν μονοσήμαντα οι περιπτώσεις χρησιμοποίησης του συστήματος, ώστε να μην επιτρέπονται καταστρατηγήσεις."*

Το σημερινό Υπουργείο μπορεί να ισχυριστεί: *"Μα όσα έργα έχω για δημοπράτηση δεν έχουν μελέτες. Τι να κάνουμε ; Αυτός είναι ένας τρόπος να δημοπρατηθούν έργα για να έχετε και εσείς αντικείμενο εργασιών"*.

Κατ αρχάς δεν φταιμε εμείς για τη μη ύπαρξη μελετών και δεν πιστεύουμε ότι θα συναφθούν έγκαιρα συμβάσεις με το σύστημα μ/κ αφού η εμπειρία των τελευταίων ετών διδάσκει ότι απαιτείται χρονικό διάστημα τουλάχιστον 1,5 χρόνου για την συμβασιοποίηση των έργων με το σύστημα αυτό (βλ. προσφυγές σε ΣΤΕ, καθυστερούμενες αποφάσεις, κ.λ.π.).

Κατά την άποψή μου μία απάντηση και για εξαιρετικές περιπτώσεις επείγοντος έργου προς δημοπράτηση, πάντα μετά από γνωμοδότηση του ΣΔΕ, μπορεί να εξαχθεί με ένα σύστημα δημοπράτησης τύπου ΔΕΠΑΝΟΜ ΑΕ ή ΟΣΚ ΑΕ που περιλαμβάνει προσφορά επί προμελέτης της Υπηρεσίας και στην συνέχεια μελέτης εφαρμογής μόνο από τον Ανάδοχο.

Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές

Παρά τη σαφή θέση του Συνδέσμου μας ότι είμαστε ριζικά αντίθετοι στην παροχή ευρύτατης διακριτικής ευχέρειας στις αναθέτουσες αρχές κατά τον καθορισμό των κριτηρίων επιλογής και ανάθεσης, που ως συνέπεια έχει την εμφάνιση φαινομένων αυθαιρεσιών, που πλήττουν τη διαφάνεια, το δημόσιο συμφέρον, τον ελεύθερο και υγιή ανταγωνισμό, στο νομοσχέδιο που έχει τεθεί σε δημόσια διαβούλευση υπάρχει απόλυτη διακριτική ευχέρεια των αναθετουσών αρχών ως προς το ζήτημα αναγνώρισης των υπερβολικά χαμηλών προσφορών. Η παραχώρηση αυτή στις αναθέτουσες αρχές να αξιολογούν αυτές πότε μία προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή και εάν η υποβληθείσα αιτιολόγηση δικαιολογεί επαρκώς την οικονομική προσφορά, αποτελεί «λευκή επιταγή» για αυθαιρεσίες και ανομίες κάθε μορφής.

Στην Ελλάδα υπάρχει το πολύ δυσάρεστο προηγούμενο του συστήματος των υποκειμενικών αιτιολογήσεων του Ν. 2229/1994, το οποίο έχει συνδεθεί με μνήμες φαυλότητας, αυθαιρεσίας και διαφθοράς. Κατά το σύστημα εκείνο η αναθέτουσα αρχή αποφάσιζε με δικά της, απολύτως ανέλεγκτα εν τοις πράγμασι κριτήρια, πρώτον ποιο ήταν το όριο της έκπτωσης πέραν του οποίου μία οικονομική προσφορά χαρακτηριζόταν ως υπερβολικά χαμηλή και, δεύτερον, εάν θα γινόταν

μία αιτιολόγηση αποδεκτή ή μη. Η άκρα υποκειμενικότητα και το κατ' ουσία ανέλεγκτο της άσκησης της οδήγησε το σύστημα αυτό σε παταγώδη αποτυχία, με συνέπεια να αντικατασταθεί άρον άρον από τον μαθηματικό τύπο του Ν. 2576/1998.

Είμαι σίγουρος ότι ο Υπουργός κ. Σπίρτζης είναι γνώστης της ιστορίας αυτής αφού, ως Πρόεδρος του ΤΕΕ στην ανωτέρω αναφερόμενη εισήγησή του ανέφερε επί λέξει: *"Αποτυχημένη προσπάθεια διευθέτησης και ανακοπής των υπερβολικών εκπνώσεων έγινε με την εισαγωγή της "αιτιολόγησης" του ν.2229/1994 με τραγικά αποτελέσματα μια και απλά αναδείχθηκε η ανεπάρκεια και διαφθορά της δημόσιας διοίκησης χωρίς βεβαίως την παραμικρή βελτίωση. Γεγονός που εξοβέλισε από την αγορά τις σοβαρότερες επιχειρήσεις του τεχνικού κόσμου."*

Είναι σχεδόν βέβαιο ότι το ίδιο θα συμβεί και τώρα, εάν δεν θεσμοθετηθούν κανόνες αντικειμενικής και ελέγξιμης κρίσης ως προς τα δύο ουσιώδη ζητήματα του ελέγχου των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών: α) Της μεθόδου εντοπισμού των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών και β) της διαδικασίας και των κριτηρίων αξιολόγησης των υποβαλλομένων αιτιολογήσεων.

Θεωρούμε ότι η πρόποσα λύση, που θα διασφαλίσει τη διαφάνεια, την ίση μεταχείριση και τον υγιή ανταγωνισμό, είναι η θέσπιση ενός αντικειμενικού, παραμετροποιημένου συστήματος προσδιορισμού του ορίου των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών και αξιολόγησης των υποβαλλομένων αιτιολογήσεων, είτε στον ίδιο τον νόμο είτε με κανονιστική πράξη (κατά προτίμηση υπουργική απόφαση, που είναι ένα ευέλικτο μέσο κανονιστικών ρυθμίσεων), με την ταυτόχρονη παροχή ειδικής νομοθετικής εξουσιοδότησης προς τούτο. Επίσης κατά την άποψή μας θα πρέπει να συσταθεί Ειδικό Σώμα Ελεγκτών Αιτιολόγησης που θα αποτελεί ανεξάρτητο τρίτο φορέα που δεν θα εμπλέκεται επ' ουδενί με την εκάστοτε Α.Α. Τα μέλη του θα απαρτίζουν τις Επιτροπές Ελέγχου Αιτιολογήσεων και θα προκύπτουν με κλήρωση από όλη την Περιφέρεια, με παρόμοιο σύστημα με αυτό που είχε προβλεφτεί στο Σχέδιο Νόμου "Ρέππα" (άρθρο 19) για τις μελέτες. Τα πορίσματα επί των αιτιολογήσεων καθώς και οι αιτιολογήσεις, πλην των κατοχυρωμένων δικαιωμάτων που αναφέρονται σε αυτές, θα αναρτώνται σε συγκεκριμένο ιστότοπο, ελεύθερα προσβάσιμο.

Σύστημα Δημοπράτησης βάσει πολλαπλών κριτηρίων της Αναθέτουσας Αρχής

Το σύστημα αυτό δημοπράτησης αν και έχει το περιοριστικό της "μεσολάβησης" με απόφαση του Συμβουλίου Δημοσίων Έργων, δημιουργεί ανησυχίες για το είδος των κριτηρίων. Κυκλοφορούν πολύ τα κριτήρια της προσφοράς νωρίτερου χρόνου εκτέλεσης και πολυετούς εγγύησης και συντήρησης, μετά την περάτωση του έργου. Για εμάς είναι απορριπτέα κριτήρια αφού για το χρόνο εκτέλεσης του έργου πρέπει να έχουμε υπερώριμα έργα (πλήρεις μελέτες, απαλλοτριώσεις, δίκτυα ΟΚΩ, αρχαιολογικές παρεμβολές κ.λ.π.) και για τις εγγυητικές επιστολές μακρόχρονης εγγύησης και συντήρησης, το "παιχνίδι" θα το έχουν οι τράπεζες.

Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων

Ο ΣΑΤΕ συνέταξε ήδη από το φθινόπωρο του 2014 πλήρες σχέδιο Π.Δ. για το ΜΕΕΠ, έχοντας την θέση ότι τα Μητρώα πρέπει να διατηρηθούν και ότι δεν αντίκειται στις ευρωπαϊκές οδηγίες. Στο σχέδιο Π.Δ. υπάρχει η βασική επιλογή της μείωσης της στελέχωσης αφού τα εικονικά πτυχία δεν βοηθούν σε τίποτα τις εργοληπτικές εταιρείες που μπορεί και για μεγάλο χρονικό διάστημα να μείνουν χωρίς έργο, αναγκαζόμενες ωστόσο να διατηρούν τη στελέχωση με όλα τα συνοδά κόστη. Ενόψει της επικείμενης κατάθεσης προς διαβούλευση και του εν λόγω νομοσχεδίου, σύμφωνα με δηλώσεις του Υπουργού ΥΜΕΔΙ, ο ΣΑΤΕ θέτει εκ νέου υπόψη σας τα σχετικά με το αποτέλεσμα στόχο του τύπου κατάταξης, 1, ή 1,5 ή 2, η επιλογή του οποίου θα καθορίσει το πλήθος των εταιρειών που επιθυμούμε να υφίστανται.

Αναθεώρηση έργων

Είναι πλέον γνωστή η υπόθεση της πολύπαθης αναθεώρησης την τελευταία τριετία. Η εφαρμογή του παλαιού νόμου με τις ανεδαφικές διατάξεις των παλαιών αναλύσεων οδήγησαν στον "νόμο Χρυσοχοϊδή" με τον Γενικό Δείκτη Τιμών Καταναλωτή με οδυνηρή όμως εκκρεμότητα του Δ' τριμήνου του 2012. Η από αρχές του 2015 αναμενόμενη "ρύθμιση Σπίρτζη" μας βρίσκει σύμφωνους και περιέχεται στο υπό διαβούλευση νομοσχέδιο που οδηγεί από το Γ τρίμηνο του 2012 και μετά στην μονάδα. Χρειάζεται όμως σωστότερη διατύπωση προς αποφυγή παρερμηνειών για τα παλαιά κυρίως έργα. Παράλληλα πρέπει να οδηγηθούμε τάχιστα στην σύσταση του Εθνικού Συστήματος Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών έργων, για ένα μελλοντικό δίκαιο σύστημα αναθεώρησης, που τέτοια πρόβλεψη στο παρόν νομοσχέδιο δεν περιέχεται.

Ηλεκτρονική δημοπράτηση των έργων.

Μια διαδικασία την οποία ο ΣΑΤΕ διακηρύσσει εδώ και πάρα πολλά χρόνια, στο πλαίσιο του δραστικού περιορισμού της γραφειοκρατίας και, κυρίως, της εμπέδωσης διαφάνειας κατά τις δημοπρασίες.

Η γενική γραμματεία Εμπορίου ανέλαβε περίπου πριν δυο χρόνια να εγκαταστήσει και λειτουργήσει την αναγκαία πλατφόρμα, αλλά το αρχικό λάθος, να επιχειρήσουν να φτιάξουν μια ενιαία πλατφόρμα για τα έργα, τις προμήθειες και τις υπηρεσίες, το ακολούθησαν πολλά άλλα, με συνέπεια το σύστημα να μην λειτουργεί.

Ο ΣΑΤΕ εγκαίρως είχε επισημάνει τα προβλήματα και είχε ζητήσει να διορθωθούν, ώστε να μην φτάσουμε στις αλλεπάλληλες αναβολές εφαρμογής του συστήματος, αλλά δυστυχώς δεν εισακουστήκαμε. Καταστήσαμε σε όλους τους αρμόδιους γνωστό ότι ο ΣΑΤΕ μπορεί και θέλει να βοηθήσει ώστε στον ταχύτερο δυνατό χρόνο να δημιουργηθεί η πλατφόρμα της ηλεκτρονικής δημοπράτησης των έργων. Μετά τη νέα αναβολή, αναγκαστική αφού το σύστημα δεν λειτουργεί, κάποιοι, επιχειρήσαν να μας την φορτώσουν, ισχυριζόμενοι ότι «οι εργολάβοι δεν θέλουν να ξεκαθαρίσει το τοπίο στις δημοπρασίες». Πλάνωνται, πλάνην οικτρά και το πλήθος των εγγράφων μας επ' αυτού του ζητήματος ήδη από το 2009 τους διαψεύδει πανηγυρικά.

Ο ΣΑΤΕ, όταν μιλά δημόσια ή εκδίδει ανακοινώσεις, δεν έχει στόχο να δημιουργήσει εντυπώσεις. Σε όσα αναφέρεται είναι προϊόν εργώδους προσπάθειας πολλών μελών και ειδικών συμβούλων και όλα βρίσκονται αναρτημένα στην ιστοσελίδα του Συνδέσμου, ώστε ο καθένας να μπορεί να ενημερωθεί άμεσα και σε κάθε λεπτομέρεια.

Θα μου επιτρέψετε να ανοίξω με την αφορμή μια παρένθεση για να επισημάνω πως η ιστοσελίδα του Συνδέσμου, χάρη στη δουλειά του προσωπικού μας, έχει καταστεί μέσο αναφοράς για όλους τους εργολήπτες, μέλη και μη μέλη μας, αλλά και μέσο στο οποίο προσφεύγουν συστηματικά οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οποίες θεωρούν ότι παρέχει άμεσα και αξιόπιστη πληροφόρηση για όλα τα ζητήματα τα οποία αναφέρονται στον εργοληπτικό κόσμο και τις κατασκευές.

Είναι μια σπουδαία κατάκτηση, η οποία τιμά τον ΣΑΤΕ και τον έχει καταστήσει προνομιακό συνομιλητή με όλους τους αρμόδιους και τους φορείς που εμμέσως ασχολούνται με τις κατασκευές.

Είναι χαρακτηριστικό ότι κατά κανόνα οι υπηρεσίες φροντίζουν να απαντούν σε όλες τις παρατηρήσεις μας, ανεξάρτητα αν οι απαντήσεις μπορούν να θεωρηθούν ικανοποιητικές ή όχι. Βέβαιο είναι πως το πλήθος της αλληλογραφίας, το οποίο αναρτάται στην ιστοσελίδα προς ενημέρωση των μελών μας, καταδεικνύει ότι μόνο απαρατήρητοι δεν περνάμε.

Αλλά επ' αυτών, μαζί με τα υπόλοιπα πεπραγμένα, θα αναφερθεί ο Γ.Γ., ο Δημ. Κωνσταντινίδης.

Κυρίες και Κύριοι συνάδελφοι,

Επειδή είναι βέβαιο ότι αρκετοί συνάδελφοι έχουν ερωτηματικά για σημαντικές εκκρεμότητες, απολύτως συνοπτικά, θα προσπαθήσω να προκαταλάβω.

Κατόπιν συστηματικών ενεργειών μας εξοφλήθηκαν αρκετοί λογαριασμοί ΦΠΑ, ιδίως σε κοινοπραξίες, αλλά καθώς εκκρεμούν πολλές άλλες υποθέσεις, συνεχίζουμε τις προσπάθειές μας.

Έχουμε εμπεδώσει αυτή την περίοδο μια καλή συνεργασία με τους υπεύθυνους του ΕΠΠΕΡΑΑ ως προς την εξόφληση των λογαριασμών. Βεβαίως είχαν διασφαλιστεί οι πιστώσεις σε ειδικό λογαριασμό από το τέλος του 2015 και τώρα αυτό που χρειάζεται είναι η επιτάχυνση του κλεισίματος των έργων και λοιπών γραφειοκρατικών διαδικασιών - αναφερόμαστε φυσικά στα μη ολοκληρωμένα έργα 2007-2013.

Κυρίες και Κύριοι συνάδελφοι,

Το ασφαλιστικό μας «καίει» όλους - όλη την Ελλάδα - αλλά εμείς, οι ασφαλισμένοι του ΕΤΑΑ/ΤΣΜΕΔΕ έχουμε και πρόσθετους λόγους.

Διαχρονικά το ΤΣΜΕΔΕ αποτέλεσε το αποκούμπι των μικρομεσαίων εργοληπτικών επιχειρήσεων χάρη στην παροχή εγγυητικών επιστολών και στην προεξόφληση λογαριασμών. Άλλωστε, να θυμίσω, πως αυτή η λειτουργία του Ταμείου τέθηκε εξ' αρχής στον ιδρυτικό του νόμο, ενός Ταμείου Αλληλοβοήθειας των μελών του.

Σήμερα, με τον φημολογούμενο νόμο (κάθε ημέρα ακούμε και άλλα) τίθεται σε άμεσο κίνδυνο η λειτουργία του τμήματος χορήγησης εγγυητικών επιστολών και πιστοδοσίας και αυτό θα είναι καταστροφικό, ιδίως για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, η συντριπτική πλειοψηφία των οποίων δεν μπορεί να προσφύγει στο τραπεζικό σύστημα.

Ο ΣΑΤΕ αποφάσισε και συμμετείχε σε όλες τις κινητοποιήσεις τις οποίες προέκριναν οι εκπρόσωποι όλων των φορέων των τεχνικών και αυτό θα κάνει εφόσον αποφασιστούν και νέες κινητοποιήσεις.

Θα κλείσω με ένα θέμα το οποίο πριν λίγα χρόνια ο ΣΑΤΕ το είχε θέσει ως στόχο και πλέον τον ολοκλήρωσε: να έρθει πιο κοντά, σε άμεση επαφή με όλους τους συναδέλφους σε όλη την Ελλάδα.

Κάποιοι «καλοπροαίρετοι» υποστήριζαν ότι ο ΣΑΤΕ ήταν ένας αθηναϊκός σύλλογος (τον επικέντρωναν γεωγραφικά, αν δεν κάνω λάθος, στο Κολωνάκι).

Η απάντηση είναι ότι ο ΣΑΤΕ έχει καταστεί πανελλήνιος σύνδεσμος, με επτά περιφερειακά τμήματα, το τελευταίο ιδρύθηκε πριν μερικούς μήνες στην Ήπειρο. Πρόκειται για ουσιαστική εκπροσώπηση και όχι τυπική. Τα περιφερειακά τμήματά μας βρίσκονται σε διαρκή συνεννόηση με την κεντρική διοίκηση, παρεμβαίνουν σε τοπικά ζητήματα, ενημερώνουν αμέσως για τα προβλήματα που εμφανίζονται.

Η αμφίδρομη αυτή σχέση έχει εμπεδώσει ένα κλίμα εμπιστοσύνης του εργοληπτικού κόσμου απέναντι στον Σύνδεσμό μας. Σε εποχές εξαιρετικά δύσθυμες, όπως αυτές που περνάμε, αυτή η εμπιστοσύνη και συνεργασία είναι κάτι περισσότερο από απαραίτητη.

Δεν παραιτούμεθα όμως μίας ειλικρινούς προσπάθειας για την επιτέλους ενοποίηση του Εργοληπτικού Κόσμου σε μία πολυπόθητη ενιαία οργάνωση. Η επί 25ετία τουλάχιστον αυτή επιθυμία μας, μας βρήκε πρωτοπόρους τα πρόσφατα χρόνια αλλά και αυτή η προσπάθεια δεν ευδώσε μέχρι σήμερα.

Κάθε συσπείρωση συνιστά προϋπόθεση για να πετύχουμε επίλυση των προβλημάτων μας, αλλά και διαμόρφωση ενός καλύτερου μέλλοντος για τις επιχειρήσεις μας, εφόσον βέβαια το επιτρέψουν και οι ανάλογες συνθήκες.

Σας ευχαριστώ.